Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directie Circulaire Economie

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
22 mei 2026

Kenmerk
106653664

Kopie aan

Bijlage(n)
6

nota
TER BESLISSING

Kamerbrief onderzoeken sigarettenfilters, vapes en andere wegwerpplastics

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

De afgelopen periode zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar mogelijkheden om de nadelige effecten van bepaalde wegwerpplastics te beperken. De onderzoeken richten zich op sigarettenfilters, vapes, knijpzakjes, vuurwerk dat plastic bevat en kledinghangers voor transport. Dit mede naar aanleiding van vragen uit de Kamer. De brief wordt ondertekend door de minister van Klimaat en Groene Groei (verantwoordelijk voor circulaire economie), de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (vanwege de gezondheidsaspecten van sigarettenfilters en vapes) en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (vanwege de milieueffecten van sigarettenfilters en vapes). De brief wordt parallel voorgelegd aan de drie bewindspersonen.

Op 11 juni 2026 wordt tegelijk met de stukken voor de Milieuraad ook de inbreng voor de lopende evaluatie van de Single-Use plastics (SUP)-richtlijn aan de Kamer gestuurd. Deze is reeds eerder door u en stas IenW goedgekeurd en gedeeld met de Europese Commissie. Vanwege de sterke samenhang tussen de inbreng bij de evaluatie en de inhoud van deze Kamerbrief heeft het sterk de voorkeur deze brieven gelijktijdig te verzenden.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met bijgaande Kamerbrief, waarmee u de genoemde onderzoeken aanbiedt en van een appreciatie voorziet. Onder Kernpunten wordt per onderzoek de kabinetsreactie kort weergegeven.

Kernpunten

De Kamerbrief gaat in op de onderzoeken naar de hierboven genoemde productgroepen. Onderstaand wordt de strekking per productgroep kort toegelicht en, waar van toepassing, aangegeven op welke wijze opvolging wordt gegeven:

- Onderzoek mogelijkheden nationaal verbod op sigarettenfilters
    - De Universiteit Leiden concludeert dat een nationaal verbod op sigarettenfilters juridisch niet mogelijk is vanwege onder andere de Tabaksproducentenrichtlijn en de regels die gelden voor de interne markt. De Universiteit adviseert in haar onderzoek om de Europese route te verkennen mocht een dergelijk verbod de wens zijn.
        - Bij de lopende evaluatie van de SUP Richtlijn is reeds gepleit voor een Europees verbod op sigarettenfilters.
- Onderzoek verschil uitloging sigarettenpeuk met en zonder filter
    - In het geval van een verbod op sigarettenfilters zouden er voornamelijk sigarettenpeuken zonder filter op straat belanden. Het RIVM is daarom gevraagd welke milieuwinst dit oplevert. Op basis van de voordelen ten aanzien van microplastics concludeert het RIVM dat een filterverbod positief lijkt voor het milieu en tegelijkertijd naar verwachting geen negatieve invloed heeft op de gezondheid van rokers.
        - Bij de lopende evaluatie van de SUP Richtlijn is reeds gepleit voor een Europees verbod op sigarettenfilters.
- Onderzoek draagvlak rookverbod op stranden
    - Sigarettenfilters verwijderen van de stranden is arbeids- en kostenintensief. Bij dit onderzoek is expliciet gekeken naar het draagvlak onder gebiedsbeheerders voor een wettelijk rookverbod. Vooral vanwege een gebrek aan (financiering voor) de benodigde handhaving, stellen gebiedsbeheerders op dit moment geen voorstander te zijn van een verbod.
        - Voorgesteld wordt om op dit moment geen volledig rookverbod op stranden in te voeren. In plaats daarvan wordt ingezet op een Europees verbod op sigarettenfilters.
- Reactie op brief Fair Resource Foundation (FRF)
    - Deze NGO verzoekt hun *No (Plastic) Filter* campagne te steunen, een campagne om in Europa te pleiten voor een verbod op (plastic) sigarettenfilters.
        - Het voorstel is om aansluitend te pleiten voor een verbod op plastic filters bij de evaluatie van de SUP Richtlijn, in de Kamerbrief aan te geven dat het kabinet de campagne steunt en tevens instemt met vermelding van deze steun op de website van FRF.
- Onderzoek CE Delft: Vapes
    - Het gebruik van wegwerpvapes is de afgelopen jaren flink toegenomen en leidt om diverse redenen tot maatschappelijk en politiek debat. Zo zorgen ze onder andere voor gezondheidsrisico's[1], gaan waardevolle grondstoffen zoals koper en lithium verloren wanneer ze met het restafval worden verbrand en veroorzaken ze regelmatig branden in de afvalinzameling en -verwerking[2]. Ook komen ze in ruime mate terecht in het milieu.

[1] https://www.rivm.nl/tabak/producten/wat-is-een-e-sigaret
[2] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/afval/vraag-en-antwoord/e-sigaret-vape-inleveren

        - Bij de lopende evaluatie van de SUP Richtlijn is reeds gepleit voor een verbod op wegwerpvapes.
- Onderzoek CE Delft: knijpverpakkingen
    - Knijpverpakkingen zijn flexibele verpakkingen die vooral worden gebruikt als voedsel- en drankverpakking, maar bijvoorbeeld ook voor zeep en wasmiddel. Knijpverpakkingen voor zuivel- en dranken worden vaak to-go gebruikt, buitenshuis. Daardoor komen ze relatief vaak terecht in het milieu. Wanneer ze wel op de juiste manier worden weggegooid eindigen ze doorgaans in een afvalverbrandingsinstallatie, omdat de verpakkingen slecht recyclebaar zijn.
        - Voor knijpverpakkingen wordt producentenorganisatie Verpact de suggestie meegegeven dat zij de producentenbijdrage voor dit type verpakkingen kunnen verhogen.
        - Tevens wordt in reactie op de aanbeveling inzake een statiegeldplicht voor knijpverpakkingen aangegeven dat dat nu niet opportuun wordt geacht.
- Onderzoek CE Delft: Vuurwerk dat plastic bevat
    - Het onderzoek concludeert dat veel van het vuurwerk in Nederland al kunststofvrij is. Hierbij wordt aangegeven dat dit mogelijk in andere Europese lidstaten nog niet het geval is. De voorgestelde beleidsmaatregelen worden niet als opportuun gezien, ook in het licht van de Wet veilige jaarwisseling.
        - Voorgesteld wordt om binnen de Normcommissie Pyrotechnische voorwerpen van het Nederlands Normalisatie Instituut in te zetten op verdere beperking van plastic afval en om het thema te agenderen bij een herziening van de Europese Pyrorichtlijn.
- Onderzoek CE Delft: Kledinghangers voor transport
    - Uit berichtgeving[3] in het Verenigd Koninkrijk kwam naar voren dat daar jaarlijks bijna een miljard kledinghangers na transport worden weggegooid. Het onderzoek van CE Delft concludeert dat dit in Nederland niet het geval is.
        - Ten aanzien van dit product worden geen vervolgstappen gezet.

Toelichting

Politieke context

- Op basis van de motie Bouchallikh c.s.[4] uit 2022 is destijds een onderzoek naar het tegengaan van sigarettenfilters in het zwerfafval gestart[5];

[3] Bron: https://newsroom.northumbria.ac.uk/documents/report-hanger-usage-uk-arch-hook-dot-pdf-101260
[4] Kamerstuk 32 852, nr. 178
[5] Bij ongewijzigde posities zouden in de huidige Kamer 84 zetels voor de motie van het lid Bouchallikh c.s. hebben gestemd;

- De toenmalige staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat stuurde in 2023 het onderzoek[6] en een Kamerbrief met appreciatie[7] naar de Kamer;
- In deze brief is zowel het onderzoek naar een nationaal verbod op sigarettenfilters als het pleiten voor een Europees verbod op sigarettenfilters aangekondigd;
- Hierop is de motie Van Esch aangenomen die verzoekt om, als blijkt dat er een mogelijkheid is, een nationaal verbod in te stellen op sigarettenfilters[8];
- 41 gemeenten hebben zich aangesloten bij de No Plastic Filter campagne, waaronder Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht;[9]
- Er lijkt daarmee draagvlak te zijn voor het feit dat Nederland in Europees verband pleit voor een Europees verbod op plastic sigarettenfilters.
- Met de motie Jansen en Krul uit 2024 sprak de Kamer zich uit voor een verbod op wegwerpvapes[10];
- Er lijkt daarmee in de Tweede Kamer draagvlak te zijn voor het feit dat Nederland in Europees verband pleit voor een Europees verbod op wegwerpvapes.
- Voor de overige productgroepen en de daarbij voorgestelde maatregelen geldt dat hierbij geen weerstand wordt verwacht.

[6] Bron: Reduceren van sigarettenfilters in het zwerfafval | Rapport | Rijksoverheid.nl
[7] Kamerstuk 30 872, nr. 291
[8] Kamerstuk 32 852, Nr. 271
[9] Bron: https://noplasticfilter.org/supporters/
[10] Kamerstuk 32793, Nr. 762